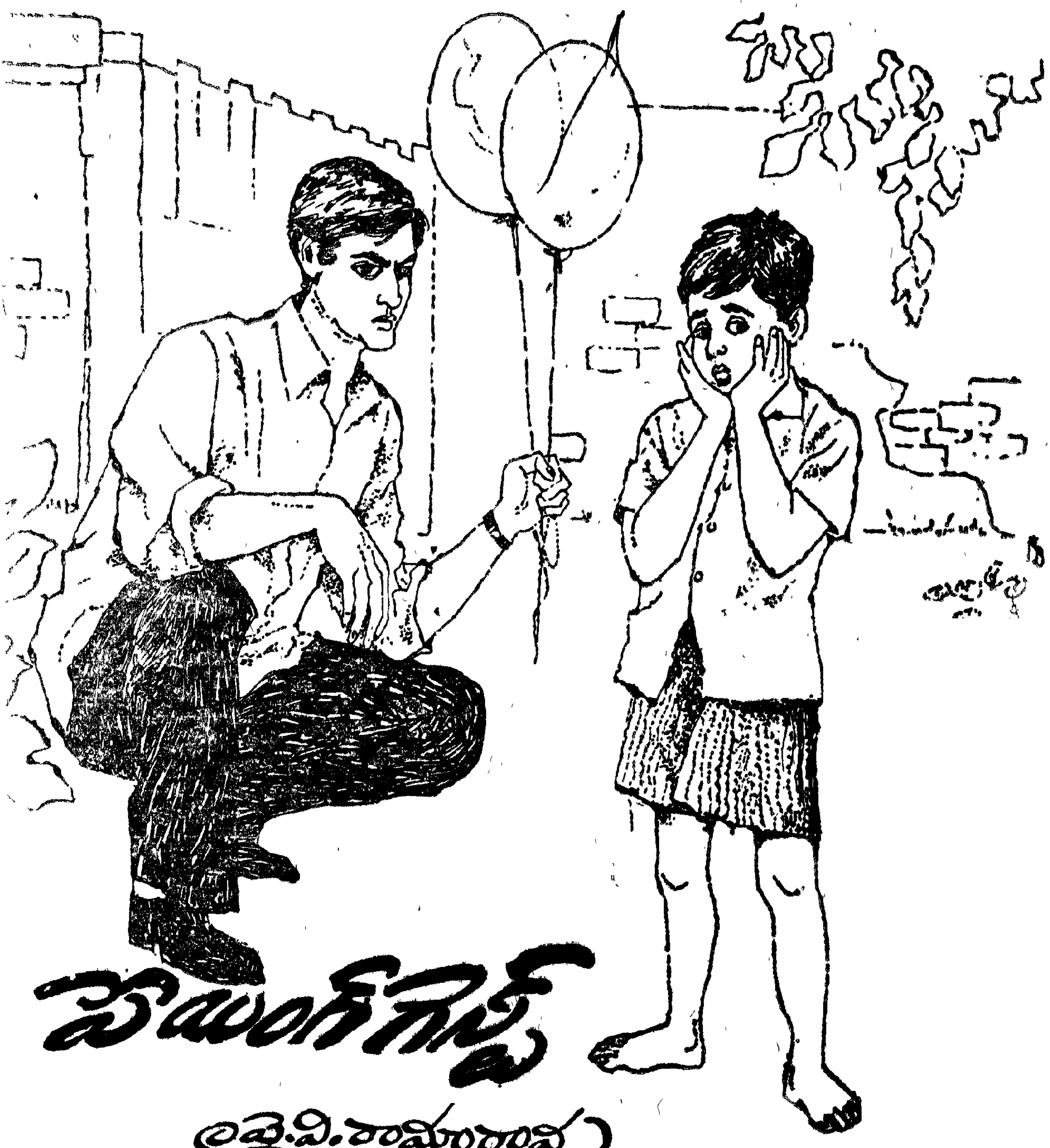

పెయింగ్ గెస్ట్

ఎమ్.వి.రామారావు

"నీ కెన్నిసార్లు చెప్పానమ్మా ఆగది అద్దె కివ్వొద్దని. నీ మొండిపట్టు మాత్రం నువ్వు వదలవు. ఉన్న దానితో కాలక్షేపం చేసుకోవాలేగాని ఎవడికో ముక్కు మొగమూ తెలియనివాడికి గది ఇస్తే ఏంబాగుంటుంది" అంటూ జోళ్ళు నేలను టపటపా కొట్టుకుంటూ గదిలోకి వెళ్ళింది శశి. వెనుకనే అనునయింపుగా తల్లి వెళ్ళి మెత్తగా భుజం మీద చెయ్యివేసింది.

"చూడు శశీ... నువ్వు కాలేజీలో చదువుతున్నావేగాని లోకాన్ని అర్థంచేసుకుని బ్రతకగలజ్ఞానం నీలో తక్కువ. మన స్థితిగతులు జాగ్రత్తగా ఆలోచించి చేశా నీపని నేను. మీ నాన్నగారే వుండినట్లయితే అసలింటిని అద్దెకివ్వవలసిన పరిస్థితే వచ్చేది కాదు. ఇంతకూ ఆయన లేకపోవడం, నువ్వు కాలేజీ చదువులు చదవడంచేత నా కీమాటలు పడడం తప్పనిసరి ఐంది."

"ఏంమాటలన్నానమ్మా? ఉన్న దాంట్లోనే గడుపుకోవాలన్నాను. నేను మంచికే అన్నా కళ్ళనీళ్ళు పెట్టుకుంటావు. నీయిష్టం వచ్చినట్లు చేసుకో. కాడీ రంగయ్య కిచ్చుకో ఇంటిని."

"అదేమిటే! వాడు నాపేలు విడిచిన మేనమామకు స్వయాన మనవడు. అడ్డదిడ్డమైనవాళ్ళకి నేనుమాత్రం ఎలా ఇస్తాను చెప్పు. దూరపుచుట్టం. ఏమైనా కడుపులో పెట్టుకునేవాడు కాని రచ్చకీడ్చే వంశమే కాదు వాడిది. వాళ్ళతాత మరీమరీ రాశాడు. మీకు సాయంగావుంటాడు, ఊరు కొత్త గనక తనవాళ్ళ దగ్గర వున్నట్లుంటుంది వాడికి, ఇక వాడిప్పూచీ నీదేసుమీ అని. కొద్దో గొప్పో వున్నవాళ్ళే కనక వాళ్ళనాన్నకి [illegible] పంపే అవసరంలేదట. కుర్రవాడు చాలా బుద్ధిమంతుడు. [illegible]

భోజనం కాఫీలకు, ఇంటికి కలిపి తీసుకుంటే వాడికీ కష్టం వుండదు, మనకీ ఖర్చు సర్దుకుంటుంది. "సరేలే కాని. మనయింట్లోకి ఏపరిస్థితి లోనూ రానీకూడదు. తనగదికి తాళం వేసుకొని వెళ్తాండమను. బాత్ రూమ్‌లో ప్రవేశించేముందు చెప్పి ప్రవేశించమను. దానికి గడియలేదు. అంతా వచ్చిదాకొచ్చింది" అంటూ వీధిలోకి వెళ్ళిపోయింది.

మేడమీద గదిలో పడుకుని వింటూఉన్న నాకు శశి ఆడే ప్రతిమాటలోని కర్కశత్వం స్పష్టంగా అర్థమైంది. వచ్చి నాలుగుగంటలు కాలేదు, మొదటి అనుభవం చాలాగట్టిగా జరిగింది. పట్నం, నాగరికులుండేస్థలం అని పేరుపొందివున్నది గనుక నాగరికత ప్రథమలక్షణం ఇక్కడ ఇదేనేమో అనిపించింది. ఊరుచూద్దామని బాత్ రూమ్‌లోకి వెళ్ళి స్నానంచేసి టాయ్‌లెట్ అయి గదిబయటకు వచ్చాను.

"రామం! ఇదిగో కాఫీ తీసుకుని ఊరుచూసిరా. మాగోపి వుంటే నీతో పంపించివుందును. నీకు వూరు కొత్తాయెను. ఆడుకుందుకు వెళ్ళిపోయాడు వాడు" అంటూ అత్తయ్య (నేను అత్తయ్యా అవుతానని తనే చెప్పిందిలెండి) మేడమెట్లెక్కి వచ్చింది. గదిలో బల్లమీద కాఫీగ్లాసు పెట్టి మంచంమీద కూర్చుంది. నేను లోపలకువచ్చి కాఫీ తీసుకుంటున్నా.

"చూడురామం. మా శశి దుడుకుపిల్ల. కాలేజిలో చదువుతున్నదేకాని లోకజ్ఞానం లేదు దానికి. అందుచేత అది నాలికజారి ఏమైనా అన్నా నువ్వేమీ పట్టించుకోకు బాబూ. ఆ భయంతోనే ఇన్నాళ్ళూ ఎవ్వరికీ ఇంటివివ్వలేదు. కాగలవాడివి కనక చెప్తున్నాను. ఇటూ అటూ గాని పరిస్థితులవల్ల..."

"సరేలెండి అత్తయ్యా. మీరింతగా చెప్పాలా. చదువు పూర్తయ్యేసరికి లోకజ్ఞానం కూడా పూర్తిగా వచ్చేస్తుంది" అని ఆవిడ సంభాషణను వాళ్ళయింటిపరిస్థితులను గురించి వినడం ఇష్టంలేక ముగించివేశాను.

* * *

విశాఖపట్నం అంతవూర్లో ఎవరో ఒక స్నేహితుడు కలియకమానడు. చిన్ననాటి క్లాస్‌మేట్ వేణు కనిపించాడు. కబుర్లు చెప్పుకుంటూ పదిగంటలకు ఇంటికిచేరాను. తలుపు నెమ్మదిగా తట్టాను.

"ఎవరువారు" శశికంఠం.

"నేను"

"అంటే..."

"ఇంకెవరే మన రామం వచ్చాడు. అలా అడుగుతావేమిటి" అంది అత్తయ్య.

"వెళ్ళి తలుపుతీసుకో" శశి నెమ్మదిగా గొణిగినా నాకు వినబడ్డాయామాటలు. అత్తయ్య తలుపుతీసింది.

"స్నేహితుడొకడు కలిశాడత్తయ్యా. అందుచేత ఆలస్యమయింది" అని ఒక చిన్న ఎక్స్‌ప్లనేషన్ ఇచ్చుకున్నాను.

"దానికేంలే నాయనా. రా కాళ్ళు కడుక్కొని కూర్చో" అంటూ వంటఇంట్లోకి వెళ్ళింది. నేను బాత్ రూమ్‌కి దారితీశాను.

"ఇక్కడ దేనికిభోజనం. ఆయన గదిలోనే పెట్టు అదేదో" అంది శశి.

"మరీ బాగుందే ఈ వరస" అని అత్తయ్య విసుక్కుంది.

లుంగీ కట్టి తలదువ్వుకుంటుంటే కంచం, ప్లేటులో అత్తయ్య గదిలోకి వచ్చింది.

"చాలా శ్రమ అత్తయ్యా మీకు" అన్నాను.

"బాగుంది రామం. మా శశి సినిమాకి వెళ్ళొస్తే ఆలస్యం కాదూ. మరేం ఫర్వాలేదు. మొగమాటంపడకుండా కావలసినది అడిగివేయించుకో. మీ అమ్మవేరూ నేనువేరూ అనుకోవద్దు" అంటూ అత్తయ్య లోకాభిరామాయణం మొదలుపెట్టింది. బలవంతంగా కొసరి కొసరి తినిపించే ఆ ఆప్యాయతచూస్తే అమ్మకూ అత్తయ్యకూ తేడా కనిపించలేదు.

మర్నాడు డ్యూటీలో సక్రమంగా చేరాను. కాని చెవిలో శశిమాటలే ప్రతిధ్వనిస్తున్నాయి. నా గురించి శశి వుద్దేశమేమిటో. ఏదో మామూలు టవునులో చదివి గ్రాట్యుయేట్‌ని అయ్యానని ఈ యూనివర్సిటీ స్టూడెంట్‌కి ఈసడింపా? లేక మగవాళ్ళమీద ఏహ్యతా? లేక తన పరిస్థితి నాకు తెలిసిందన్న ఇన్ఫీరియారిటీ కాంప్లెక్సు యొక్క పరిణామమా? ఇంకా ప్రథమదశలో వుంది నా పరిశోధన.

ఆఫీసు పని పూర్తికాగానే ఇంటివేపు బయలుదేరాను. ప్రొద్దుట ఆఫీసుకొచ్చేటప్పుడు గోపి పైకి ఎగిరే బుడగలు కావాలని మారాం చేస్తుంటే చూశాను. హైడ్రోజన్ బెలూన్లు రెండు, చాక్లెట్ పేకెట్ ఒకటి కొన్నాను. ఇంట్లో అడుగు పెట్టేసరికి వరండాలో శశి, గోపి ఆడుతూ కన్పించారు. నన్ను చూడగానే శశి హఠాత్తుగా ఆగి ప్రక్కకు మళ్ళింది. గోపి నా చేతులో బెలూన్లు చూడగానే ఒక్క గంతులో దగ్గరకు వచ్చాడు. "రాంబాబుగారూ బెలూన్లెందుకు తెచ్చారండీ?" అంటూ ఆశగా వాటివేపు చూశాడు.

"ఎందుకో చెప్పు" అంటూ శశివేపు చూశాను. అంతవరకూ నావేపే చూస్తున్న శశి నా చూపుల్ని తప్పించుకోలేకపోయింది. ఏం జవాబు చెప్పాలో తెలియక తికమక పడుతూ గోపి నావంక చూశాడు.

నేను శశివంక చూడడం చూసి "తెలిసిందిలెండి. అక్కయ్యకోసం తీసుకు వచ్చారు. తెలిసింది. తెలిసింది" అంటూ ఎగిరాడు.

"ఒరేయ్ గోపీ, నోర్ముయ్ వెధవా" అని వురిమింది శశి. నాకు నవ్వాగలేదు.

"గోపీ అలా అనకూడదు. ఇవి నీకోసమే తెచ్చాను. ఇదిగో" అంటూ గోపీచేతిలో బెలూన్ల దారాలు రెంటినీ వుంచి మెట్లెక్క

పేయింగ్ గెస్ట్

తున్నాను. శశి గబ గబ గోపీ దగ్గరకు వచ్చి "ఏమిట్రా పేలాప్ పెధావా" అని లెంప కాయకొట్టింది. నేను వెనకకి తిరిగి చూశాను. గోపి చేతిలోవున్న బెలూన్లను రెంటినీ లాగి విసిరివేసింది. బెలూన్లు ఎగురుతూ మెట్ల మీదకి వచ్చాయి. రెంటినీ పట్టుకున్నాను. చిక్కమొగం పెట్టినగోపి మళ్ళా ఒక్కసారి నవ్వాడు. శశికి కోపం ఆగలేదు "మిస్టర్ ..." "రామారావ్ మిస్ శశీ" అని పూర్తిచేశాను.

"సంతోషించాం కాని మీ రిలా బెలూన్లు పకోడీలు కొని ఇవ్వడాని కిది పద్ధతి కాదు". నా మనసు ఈ మారు బాధపడింది. శశి ప్రవృత్తి పరిశీలిస్తుంటే అంతకంతకూ క్లిష్టంగా తయారవుతోంది.

ఇంకా ఆశగా చూస్తున్న గోపికి వచ్చి తీసుకోమని బెలూన్లను చూపించాను. శశి ఎంత ఆపినా ఆగక నాగదిలోకి పరిగెత్తుకొచ్చాడు గోపి.

* * *

"గోపీ ఒరేయ్ గోపీ" శశి పిల్చింది.

"నేను రానుపో" నాగదిలోంచి సమాధానమిచ్చాడు గోపి.

"రాకపోతే తంతాను"

"అసలీ గదిలోంచి రానేరాను. ఏం చేస్తావ్?" నాకు మళ్లీ నవ్వొచ్చింది.

తప్పనిసరి అన్నట్లు శశి కాఫీగ్లాసుతో బలవంతంగా మేడమెట్లెక్కుతూ వచ్చి గది గుమ్మంలో వుంచి వెళ్ళిపోయింది?

"గోపీ కాఫీతాగుతావా" నే నడిగాను. ఒద్దండీ ఇప్పుడే తాగాను అని గోపీ సమాధానం. "కొద్దిగా తాగుదూ పరవా లేదు" అంటూ గ్లాసులో కొద్దిగా పోసి ఇచ్చాను.

"మా అక్క తంతుంది" అందుకుంటూ అన్నాడు.

"నేను చెప్పనుగా ఇంకెలా తెలుస్తుంది." ఆనందంతో గోపి కాఫీ త్రాగేశాడు. చాకెట్ పాకెట్ చించి చాక్లెట్లందించాను గోపికి. "మీ అమ్మగా రెక్కడికి వెళ్ళారు" ప్రశ్నించాను.

"ఎక్కడికీ వెళ్లలేదండి, జరం వొచ్చింది" గోపి జవాబు.

త్వర త్వరగా మెట్లుదిగి వరండాలోనికి వెళ్ళాను. వరండా వెనుకగుమ్మందగ్గర శశి నిల్చుంది. నన్ను కోపంతో "మిస్టర్ రామారావ్ ఇక్కడ కెందుకొచ్చారు."

"అత్తయ్యగారికి ఒంట్లో బాగులేదంటే వచ్చాను. ఎక్కడున్నారు?"

"ఇప్పుడే నిద్దరపట్టింది. డిస్టర్బ్ చెయ్యవద్దని డాక్టర్ చెప్పారు. మీరు దయచేసి..." హేళనగా అంది.

"ఐయామ్ సారీ, అవిధంగా నేను మిమ్మల్నే ఎక్కువ డిస్టర్బ్ చేసినట్టున్నాను" అని వ్యంగ్యంగా అని వెనక్కు తిరిగాను.

"నాయనా రామం మాట" అత్తయ్యకంఠం వినిపించింది. సగర్వంగా శశి వైపు చూసి అత్తయ్య వున్న గదిలోకి వెళ్ళాను.

"రా నాయనా కూర్చో"

"ఒంట్లో తేలిగ్గా వుందాఅత్తయ్యా?మందు తీసుకునే వేళయినట్టుంది" అన్నాను. శశి దూకుడుగా వచ్చి ఔన్సుగ్లాసులో మందు పోసి బల్లమీద పెట్టి వెళ్లిపోయింది.

"చూడు నాయనా పెద్దదాని నయ్యాను కదూ. అప్పుడప్పుడు జ్వరం, దగ్గు వస్తూంటుందిలే. నేను లేవలేను. నీకు కావలసినవి శశే సద్దుబాటన్నీ చేస్తుందిలే. మొహమాటపడకుండా అన్నీ అడిగి చేయించుకో. దాని మాటలకేమీ పట్టించుకోకు." అత్తయ్య అంతా వివరించింది. సరేనని గదికి వచ్చి టాయ్‌లెట్ ఐ బజారుకు వెళ్ళాను.

బత్తాయిపళ్ళబుట్టతో సహా ఎనిమిది గంటలకు రిక్షా దిగాను.గోపి ఎదురు వచ్చాడు. గోపీ ఈపళ్లు ఇంట్లో పెట్టించు" అని చెప్పి రిక్షావాడికి డబ్బు లిచ్చి మెట్లెక్కాను.

"ఇవన్నీ ఎక్కడివిరా" శశి ధ్వని,

"రాంబాబుగారు తీసుకొచ్చారు. ఇంట్లో పెట్టమన్నారు"

"ఉద్ధరించారే"

"అంటే ఏమిటే అక్కా"........

"ఛ నోర్మూయ్"

* * *

కాళ్లు చేతులు కడుగుకొని గదిలో కూర్చుంటుండగా శశి ప్లేటుపట్టుకువచ్చింది. మాట్లాడ్దామన్న పట్టుదలతో "మీకు చాలా శ్రమ ఏమేమి వండా రేమిటి?"అని అడిగాను.

"వండినవన్నీ కంచంలో వేసే తీసుకువచ్చాను. ఏమైనా అవసరమైతే తెలియజేయండి వస్తాయి"అంటూ క్రిందికి చరచర దిగిపోయింది.

అమ్మచేతి వడ్డన తప్పితే ఇంకెక్కడా తిని ఎరుగను. అందులో సరదాగా కబుర్లు చెబుతూ ఆప్యాయంగా వడ్డిస్తుంటే తిన డానికి అలవాటుపడ్డ నాకు అదేవిధమైన ఆదరణ అత్తయ్యవద్ద లభించడంచేత చాలా అదృష్టవంతు ణ్ణనుకున్నాను. ఇప్పుడు శశి మాటలలోని కఠినత్వం నా ఆకలిని చంపివేసింది. ఎంగిలిపడి లేచిపోయాను. కబురు కోసం నిరీక్షించిన శశికి విసుగు పుట్టిందని ఆ ప్రవేశించి కంచం తీసుకువెళ్లిన తీరే చెప్పింది.

మర్నాడు ఉదయం కాఫీ గోపి తీసుకు వచ్చాడు. కాళీగ్లాసు మాటాడకుండా తీసుకు వెళ్లాడు. ఆఫీసుటైము సమీపిస్తోంది. కంచం పట్టుకువెళ్లి మేడమీద పెట్టమని గోపిని పురమాయించింది శశి.

"ఆయనతో మాట్లాడొద్దనిచెప్పి మళ్లీ ఎందుకు పంపిస్తావ్. నేను వెళ్ళనుఫో." లోపలినుండి అత్తయ్య "నువ్వె వెళ్లి అతని కేం కావాలో కనుక్కో తల్లీ. పుత్రవాడికేం తెలుస్తుంది" అంది. తప్పనిసరిగా కంచంతో ప్రవేశించింది శశి. యథా ప్రకారంగా "ఏమైనా కావలిస్తే కబురుపెట్టండి" అని చెప్పి వెళ్లిపోయింది. నేను అడగను. నే నడగనిదే తను మారు వడ్డించదు. ఇద్దరిలో పట్టింపు వృద్ధి కాసాగింది. మారడగకుండా లేచిపోయాను. శశి కంచం తీసుకువెళ్లింది. ఆమె ప్రవర్తన నన్ను బాధపెట్టసాగింది. సహనానికి ఒక హద్దు వుందిగా.

సాయంత్రం హోటల్లో కాఫీ త్రాగి తిరిగిపోయి ఎనిమిదిగంటలకు ఇంటికి చేరాను. గోపి గుమ్మంలో కన్పించాడు. "ఎలావుంది గోపీ మీ అమ్మగారి జ్వరం"... "కొద్దిగా తగ్గిందటండి"—మాట్లాడకుండా మెట్లెక్కాను. భోజనం...ప్రొద్దుటికన్నా కంచంలో చాలా తక్కువ పదార్థాలున్నాయి. కావలసినవడగమని శశి చెప్పడం నే నడగకుండా లేచిపోవడం జరిగాయి.

మరునాడు అత్తయ్య వణుకుతూ మేడ మెట్లెక్కడం చూశాను. మెట్లు దిగివెళ్లి ఆమె చేతిలో కంచం అందుకున్నాను.

"పరవాలేదు బాబూ, ఈమాత్రందాని కేనా. వద నేనూ కూర్చుంటాను భోజనం చెయ్. నీ కిష్టమని వంకాయ మెంతికారం వేసి వండాను." ఆ ఆప్యాయతకు సాటి మాతృప్రేమే. మారుమాటాడకుండా భోజనం చెయ్యసాగాను. వద్దంటున్నా మారు వడ్డించి తినిపించింది. నాకు మాటాడ డాని కేమీ తోచలేదు.

"సాయంత్రం కాఫీకి రాకపోతే నామీద ఒట్టే" ఆ ఆప్యాయతలోని అధికారం నన్ను వివశుణ్ణి చేసింది.

ఉపాధ్యాయుడు – 'ఒరేయ్ రఘూ, రామునికీ, ఆంజనేయునికీ యుద్ధంఎందుకొచ్చిందిరా?'

రఘు – 'మరండీ, నిన్న నేమో రాముని పుస్తకం ఆంజనేయులు తీసుకొని పారేశాడండి. అందుకని ఇద్దరూ పోట్లాడుకున్నారండి.'

—రావూరి ఉదయశ్రీ (గుంటూరు)

సాయంత్రం కాఫీకి ఇంటికి వచ్చాను. వచ్చేసరికి ఈ మాటలు వినబడుతున్నాయి. "డాక్టరుగారు ఓవల్టిన్ తీసుకోమని చెప్పారే కాని డబ్బెక్కడినుంచి వస్తుందో చెప్పలేదు"..."ఐతే ఆయన చెప్పడం తప్పటే? ఉంటే కొనుక్కుంటాం, లేకపోతే లేదు. దానికింత రాద్ధాంతం దేనికి" అత్తయ్య సమాధానం. గుమ్మంలో జోడు చప్పుడుచేసి నా గదిలోకి వెళ్లాను. కాఫీ త్రాగి బజారుకు వెళ్లాను. తిరిగి వచ్చినపుడు ఓవల్టిన్ డబ్బా ఒకటి కొని గోపి కిచ్చి లోనికి పంపాను.

* * *

మర్నాడు జీతాలందరోజు. జీతంమీద ఆధారపడవలసిన అవసరం లేకపోయి నా మొదటి జీతం అందుకోవడమనే సంతోషానుభూతులతో రాత్రి చాలసేపటివరకు నిద్ర పట్టలేదు. ఏవిధంగా మొదటి జీతంతో పెద్దల్ని సంతోషపెడదామా అనే ఆలోచనలు పదే పదే మనసులో దొర్లాయి.

ఉత్సాహంగా లేచి కాలకృత్యాలు తీర్చుకున్నాను. అత్తయ్య గ్లాసుతో ప్రవేశించింది. గ్లాసులో ఓవల్టిన్ ఉంది. "ఇదేమిటత్తా ఓవల్టినిచ్చావు?"

"అదేమిటి బాబూ నిన్న నువ్వే తీసుకువచ్చావు కదూ మర్చిపోయావా?"

"అది నీకోసమత్తయ్యా. నాకది సహించదు."

"నేను తెమ్మని చెప్పానా. అనవసరంగా డబ్బు ఖర్చుపెట్టకూడదు బాబూ. పదో పరకో మిగల్చడానికి ప్రయత్నం చెయ్యాలి గాని ఇలా ఖర్చుపెడితే ఎలా?"

"నీకు నీరసంగా వుందని తీసుకొచ్చాను. మా అమ్మకోసం తీసుకురావడం నాకలవాటేగా."

భోజనంచేసి హుషారుగా ఆఫీసుకు బయలుదేరా. సాయంత్రం ద్రాక్షపళ్ళపొట్లం జేబునిండా ధనంతో ఇంట్లో అడుగుపెట్టాను. అత్తయ్య ఓవల్టిన్ తీసుకువచ్చి బల్లమీద పెట్టి మంచంమీద కూర్చుంది.

"అత్తయ్యా నీ చెయ్యేది."

"ఇదిగో బాబూ ఏం?"

తయారుగా తీసివుంచిన నోట్లనూ ద్రాక్షపళ్ళ పొట్లాన్నీ అత్త చేతిలో ఉంచి మనస్ఫూర్తిగా నమస్కరించాను.

"నా మొట్టమొదటి జీతం అత్తా. అమ్మ దగ్గర లేదుగా. అందుచే అమ్మ స్థానాన్ని నువ్వు గ్రహించాలి" అన్నాను. ఆ నోట్లను దేముడిదగ్గర వుంచి నమ్రతతో కళ్లు మూసుకుంది.

"కొద్దిరోజుల్లోనే పెద్ద ఆఫీసరువై వందలు వందలు సంపాదిస్తావు బాబూ" అంటూ ఏడు పదిరూపాయల నోట్లుంచుకొని మిగతావి చేతులో పెట్టబోయింది.

(53 వ పేజీ చూడండి)

క్రొత్తకోడలు

మాధవ

అత్తగారింటికి
కొత్తగా వచ్చినా
జవరాల నీ వేమి
జవహారీ తెస్తివే?

క్రొత్తగా మీయింటి
కత్తరో వస్తూను
అణకువయు వినయమ్ము
ఒడినిండ తెచ్చాను.

మామగారింటికి
భామగా వస్తూ
సొమ్ములను ఏమేమి
ఇమ్ముగా తెచ్చావు?

అత్తకును మామకును
బత్తిమై పరిచర్య
చేసేటి హృదయమును
తీసికొని వచ్చాను.

ఆడుబిడ్డను నేను
కూడయున్నానంటు
మగవకను నాకేమి
సిరులనూ తెచ్చావు?

పతితోడబుట్టినా
అతివరో నీకొఱకు
హృదినిండ నెయ్యంపు
సుధనింపి తెచ్చాను.

వరసమ్ము లాడేటి
మరదనీ నే నొదిన
మఱువకను నాకేమి
చిఱుతిండి తెచ్చావు?

నగపాలు పలికేటి
ముగిపెంపు నా మఱది,
నేతితో లడ్డూలు
ప్రీతితో వండాను

నీతియును హాస్యమ్ము
కలిపి తెచ్చాను
చూసుకొని అవి యెల్ల
తీసుకొని పోవయ్యా.

తోడికోడలు నేను
ఈడయున్నానంటు
మదనెంచి నాకేమి
పదిలముగ తెచ్చావు?

తల్లులిద్దరైన
ఇల్లాళ్ళకే మానకు
పోగులేని పొందు
కూర్మిని తెచ్చాను.

వారికిని వీరికిని
వరుసగా తెచ్చావు
మగువరో నాకేమి
మిగిలింది లేదాయె?

ప్రాణేశుడైనమా
వశ్యముగ నీ కొఱకు
హృదయంతో ముడియుంచి
సుఖమంతో తెచ్చాను.

నాదైన సర్వమ్ము
నీదిగా యుంచంగ
వేరేమి తేకున్న
నేరమే లేదుగా.

పేయింగ్ గెస్ట్

(11-వ పేజీ తరువాయి)

"ఎందుకత్తా నీదగ్గర్నే వుంచు" అన్నాను.

"మీ అమ్మ ఇస్తే కాదంటావా. నీదగ్గరే వుంచు. ఏమైనా అవసరంవస్తే నీదగ్గరికే వస్తాగా, ఇంద" అంటూ చేతిలో పెట్టింది

"దసరా వస్తోందిగా కొత్తబట్టలు కుట్టించుకో మొదటి పండుగ దసరాకు ఏం బహుమానమిస్తావో" అన్నది అత్తయ్య.

ఆ మాటలే నా మనసులో ప్రతిధ్వనించసాగాయి. దసరాకు అత్తయ్యకు మంచి బహుమానమిద్దామనుకున్నాను. అత్తయ్య మాటవరస కన్నమాట లింతసంఘటనకు నాంది అని అప్పటికి తెలియదు.

* * *

దసరాలు నాలుగురోజులున్నాయి. ఎక్కడచూచినా ఆనందం, హడావుడి. ఏ గుమ్మం చూచినా పచ్చని పసుపుమీద రంగు రంగుల కుంకుమబొట్లతో, పచ్చని తోరణాలతో విలసిల్లుతున్నాయి గోపి ఇల్లంతా సందడిచేసేస్తున్నాడు

"అమ్మా నాకు రెండుగొట్టాలగిలక కొని పెట్టు. దాంతో నేను అందరిమీదా బుక్కా కొట్టేస్తా కొంటావా అమ్మా కొంటావా" మారాం చేస్తున్నాడు గోపి 'సరే కొంటాలే' అని సముదాయించింది అత్తయ్య.

ఆనాటి సాయంత్రం గోపిచేతుల్లో రెండు గొట్టాలగిలక ఒకటి వుంచాను.

"మిస్టర్ రామారావ్ వాడికి కావలసినవి ఇయ్యడానికి మేమిక్కడున్నాంగా. మీరంతశ్రమ తీసుకోడం అవసరంలేదు" శశి విసిరింది మాటల్ని

"పండుగ సరదాలో శ్రమా గిమా కన్పించవ్వు మిస్ శశీ"

"సరదాలు తీర్చుకోడానికిది స్థలం కాదు. .." అత్తయ్యగాని రాకపోతే ఆ సమయం ఎటువంటి పరిణామాలకు దారితీసేదో ఊహించలేను.

మరునాడు సప్తమి. అష్టమి, మహర్నవమి, విజయదశమి రోజుల్లో ప్రతియింటా పూజలుచేస్తారు. ఐనా పట్నం కనుక ఆచరణలో ఏమైనా తేడా వుంటుందేమో ననుకున్నాను. కాని బొమ్మలదుకాణాలు, రంగుల రాట్నాలు కొత్తబట్టల దుకాణాలు చూసేసరికి ఇక్కడకూడా ఆచారాలింకా వున్నాయి అనిపించింది

సాయంత్రం బట్టలషాపుకి వెళ్లి మంచి చీరెలు రెండు, గోపికి చొక్కాలాగు, నాకొక జత బట్టలు కొన్నాను. అత్తయ్యకు పట్టుపంచె స్పెషల్ గా కొన్నాను పూజ చేస్తుందన్న ఉద్దేశంతో లక్ష్మీగణేశుల బొమ్మలు మిఠాయిలు కొని అన్నీకలిపి పేక్ చేయించి రిక్షా ఎక్కాను.

రిక్షా యింటిదగ్గర ఆగింది. ఇల్లు నిశ్శబ్దంగా వుంది. గోపి దసరాసరదాలలో వుండి వుంటాడనుకొన్నాను. పేకట్‌తో సహా ఇంట్లో ప్రవేశించి "అత్తయ్యా" అని కేకవేశాను. అలికిడి లేదు. ఒక్కసారి చూపించి ఆనందపరుద్దామన్న ఉత్సాహంతో అత్తయ్యగది గుమ్మంలో అడుగుపెట్టాను. శశి ఎదురుపడింది.

"ఎందుకు మిస్టర్ అలా కేకవేశారు." ఈ పండుగపూటకూడ మిస్టర్ అని ముభావంగా మాట్లాడడంచూస్తే నాకు ఒళ్లు మండిపోయింది. నేను జవాబివ్వకుండా వుండడం చూసి మరింత దమాయించింది శశి

"మిస్టర్ రామారావ్ ఎందుకిలా వచ్చారు?"

"అత్తయ్యకోసం వచ్చాను. ఏది?"

"ఓహో! అత్తయ్య కోసం వచ్చారా. ఆ పేకట్ దేనికి. అందులో ఏమున్నాయ్?"

పేకట్ క్రింద పెడుతూ "నేను అత్తయ్య ఎక్కడవున్నదీ అడిగాను" అన్నాను.

"నే నడుగుతున్నది అందులో ఏమున్నాయని" శశి కఠినంగా ప్రశ్నించింది.

"ఇప్పిచూసిన వారికి తెలుస్తుంది. దీన్ని అత్తయ్యకోసం తెచ్చాను."

"వో థాంక్స్ మిస్టర్ రామారావ్. ఈ బహుమానాలకీ మొహార్బానీలకు వాచిపోయిన మొహాలమేం కాదు. తీసుకొనివెళ్లి గదిలో పెట్టుకోండి"

"నేనివి అత్తయ్యకిద్దామని తెచ్చాను."

"ఆ అత్తయ్య బదులుగా నేను సమాధానం ఇస్తున్నాను తీసుకెళ్లండి వాటిని."

"అది మీ సమాధానం మీద చేసేపని మాత్రంకాదు."

"మీరు తీసుకువెళ్తారా లేక ."

"లేక " రెట్టించాను. శశి కాలితో పేకట్‌ని ఒక తన్ను తన్నింది. లోపల వున్న విగ్రహాలు బద్దలయి పోయాయి మిఠాయిలు నేలమీద దొర్లాడాయి. నా హృదయం తూట్లు పడింది.

నెమ్మదిగా క్రిందికివంగి విరిగిపోయిన లక్ష్మీగణేశుల బొమ్మలను తీశాను. చేసిన తప్పు తెలిసి, కోపాన్ని తట్టుకోలేక బాధపడిపోయింది శశి ముఖం. నాలో సహనం పూర్తిగా నశించింది కాని తగిన విధంగా ప్రతీకారం చెయ్యడానికి మెదడు దారి చూపించలేదు బరువుగా మెట్లెక్కి గది తలుపులు వేసుకున్నాను.

పట్నంలో దసరా వేడుకలు చూడాలని వుందనీ ఈ దసరాలకి ఇంటికిరాననీ ఉత్తరం వ్రాసేశాను ఇంటికి పోదామని బుద్ధిపుట్టినా ప్రతీకారం చెయ్యనిదే వెళ్ళకూడదన్న పౌరుషం ఆపివేసింది. కళ్ళు మూసుకుని ఆలోచించాను. ఎలా గడిచాయో గంటలు. తొమ్మిదికి తలుపు తట్టబడింది.

"ఎవరది" నే నడిగాను.

"నేనండీ రాంబాబుగారూ. తలుపు తియ్యండి కంచం తీసుకొచ్చాను" గోపి సమాధాన మిచ్చాడు. అత్తయ్య ఎందుచేత రాలేదో తెలుసుకోవాలనివున్నా అడగలేదు. పడుకునే సమాధానమిచ్చాను.

"నా కాకలి కావటంలేదులే. తీసుకు వెళ్ళిపో."

"పోనీ కొంచెం తినండి" ప్రాధేయపడుతూ అడిగాడు.

"అవసరంలేదు గోపి వెళ్ళిపోయాడు.

అత్తయ్య రాకపోడం నాకు అనుమానం కలిగించింది. బంధు మర్యాద, ఆప్యాయతా ఒకవేపు, కూతురి కఠినపుతనం ఒక వేపూ! ఈ రెంటి మధ్య సతమతమౌతున్న ఆమెను తలుచుకుంటే జాలివేసింది. ఏమైనా ఈసారి తేల్చివేయాలి.

మరునాడు మహానవమి ఆకలిచేత త్వరగా తెలివి వచ్చింది. రాత్రి ఆలోచనలతో మస్తిష్కం వేడెక్కింది కళ్లెర్రబడ్డాయి. టూత్ బ్రష్ నోట్లో పెట్టుకుని మెట్లు దిగుతుంటే శశి కన్పించింది. ఆమె కళ్ళల్లోని పశ్చాత్తాపం గ్రహించాను. కాని ఆమెలోని పౌరుషం ఆమెను మాటాడనివ్వలేదు. నా నిశ్చయం నన్ను బాత్‌రూమ్‌కు దారితీయించింది. గదిలోకివచ్చేసరికి గోపి టిఫిన్ ఓవల్టీన్లను బల్లమీద వుంచాడు.

"తీసుకువెళ్లు గోపీ నేను వీటి నిప్పుడు తినను."

"ఏమండీ కోపమొచ్చిందా రాంబాబుగారుకి మా అక్క దెబ్బలాడిందా?"

"ఏం లేదులే నువ్వు తీసుకెళ్లు వీటిని."

"మీ రబద్ధమాడుతున్నారండీ. మా అక్క ఎప్పుడూ అంతే" గోపి స్వానుభవమ్మీద నమ్మకంతో చెప్పాడు.

స్నానానికి బాత్‌రూమ్‌లో ప్రవేశించాను. ఇంకా వేణ్ణీళ్ళు కాగలేదు

మాష్టారు: ఒరే యేయ్ గోపీ, బి.ఎ.,బి.ఎల్. అంటే ఏమిట్రా?

గోపి: బొత్తిగా అన్నానికి బట్టకు లేనివాడుసార్.

—తూబాటి ఆంజనేయులు (తుర్లపాడు)

పేయింగ్ గెస్ట్

ఇస్త్రీ చేసుకుని బట్టలు వేసుకుని బయలు దేరాను. ఆఫీసుకి సెలవు. హోటల్లో ఆకలి తీర్చుకుని స్నేహితుడింటికి వెళ్ళాను. పది రెండు గంటలకి హోటల్లో భోజనం చేసి సిని మాకుపోయి మూడున్నరకు గదికి చేరా. ఉత్సాహం పూర్తిగా నశించింది. పత్రిక తిరగవేస్తూ కూర్చున్నాను.

శశి నెమ్మదిగా మేడ మెట్లెక్కి వచ్చింది. చేతిలో ఓవల్టిన్ గ్లాసువుంది. గ్లాసు బల్ల మీద ఉంచి వెళ్ళిపోయింది. ఎప్పుడు నిద్ర పట్టిందో కాని లేచేసరికి ఆరు గంటలైంది. ముఖం కడుక్కొని మెట్లెక్కుతుంటే శశి మెల్లగా దిగింది. గదిలో టేబుల్ మీద వేడి ఓవల్టిన్ వుంది. ఆమె ప్రవర్తనలోని మార్పు కొంతవరకు సంతోషాన్నిచ్చింది. కాని నమ్మకం ఇంకా కుదరలేదు.

బట్టలు వేసుకుని బయలుదేరా. గుమ్మం బైటకు వస్తుంటే శశి మెట్లెక్కుతోంది. ద్వారం పక్కకు తొలగి నిల్చున్నాను. గ్లాసులోని ఓవల్టిన్ అలాగే వుంది. బాధగా నా కళ్ళలోకి చూసింది. జాలి కలిగినా పైకి నిశ్చలత్వాన్ని కనబరిచాను. మాట్లాడకుండా గ్లాసును తీసుకుంది. గదికి తాళంవేసి మెట్లు దిగాను.

గదికి తిరిగి వచ్చేసరికి పది దాటింది. ఒక సారి తట్టగానే తెరుచుకుంది తలుపు. శశి నాకోసం నిరీక్షించిందని చెప్పనక్కర్లేదు. మాటాడకుండా గదిలోకి వెళ్లి తలుపులు వేసుకున్నాను. రెండుసార్లు మేడ మెట్లెక్కిన శబ్దం వినిపించింది. కాని తలుపు చప్పుడు కాలేదు. తన పౌరుషాన్ని వదులుకోలేక బాధ పడుతోంది శశి. పగలు నిద్ర పట్టడం చేత నిద్ర రాలేదు నవల చదువుతూ కూర్చున్నాను. గంటలు గడుస్తున్నాయి. రెండు గంటలరాత్రి. మేడ మెట్లమీద చప్పుడైంది. కిటికీ అవతల రెండు ఎర్రటి కళ్లు కనిపించాయి. అవి నావైపు చూస్తుండగానే కిటికీ తలుపులు వేసేను.

మూడున్నరకు నిద్రపట్టింది. ఏడున్నరకు పనిమనిషి తలుపు తట్టింది. తలుపు తీసి నిద్ర పోయాను. ఎనిమిదిన్నరకి గోపి వచ్చి నెమ్మదిగా పిలిచి మెట్లమీదకు వెళ్లి "ఆయన లేవ లేదె అక్కా" అన్నాడు. తొమ్మిదయింది. గోపి మళ్ళీ వచ్చాడు. "రాంబాబుగారూ లేవండీ. ఇవాళ దసరాపూజ చేసుకోవాలని అక్క చెప్పింది. పూజ చేయించే ఆయన వచ్చే వేళయిందట అక్క లెమ్మంటోందండి" ప్రాధేయపడుతూ అన్నాడు. మాటాడకుండా పక్కకు తిరిగి పడుకున్నాను. గోపికి విసుగుపుట్టి వెళ్ళిపోయాడు.

క్రింద పూజకు కావలసిన ఏర్పాట్లు జరుగుతున్న సందడి వినిపిస్తోంది. తొమ్మిదిన్నర దాటింది. మళ్లా గదిలో ప్రవేశించిన అలికిడి...

"రామారావుగారూ" శశి పిలుపు. నాకు ఆశ్చర్యం కలుగలేదు. కాని నేను పలకలేదు.

"మాడండి పూజ చేసుకొని భోజనం చెయ్యాలి. లేచి స్నానం చెయ్యండి."

" . ... "

"పురోహితులుగారు వచ్చే వేళయింది. వేణ్ణీళ్లు తోర్లించాను. దయచేసి లేచి స్నానంచేసి పూజ చెయ్యండి."

"........ ."

ఒంటిమీద చెయ్యిపడింది. ఆశ్చర్యంతో కళ్లు తెరిచి చూశాను. శశి తడబడుతూ అంది "ఒంట్లో బాగులేదేమో అని. క్షమించండి ...నేను పూజ చేసుకొని భోజనం చెయ్యాలని మీకుంటే లేవండి"

శశిలో మార్పు వచ్చిందని దృఢ పరచుకున్నాను. టూత్ బ్రష్ మీద పేస్టువేసి దగ్గరకొచ్చింది.

"కోపం పోలేదా. ఇవాళ రేపు శత్రువులుకూడా మిత్రుల్లాగ ఉంటారట. ఊఁ లేవండి" అనుమానిస్తూ చెయ్యి చాపింది. అప్రయత్నంగా నాచేయి సాగింది. లేచి కూర్చున్నాను. 'చెప్పులివిగో." కాళ్ళ దగ్గరే వున్నవాటిని చూపించడంలోని భావం? బ్రష్ నోట్లో పెట్టుకుని మెట్లుదిగాను. చెంబుతో నీళ్లు సిద్ధంగా వున్నాయి. బాత్ రూమ్‌దగ్గర గోపి నన్ను చూసి నవ్వాడు.

పళ్లుతోముకోడం పూర్తిఅవుతుంటే శశి వచ్చి "మళ్ళీ పైకివెళ్ళడం దేనికి. స్నానం కూడా చేసెయ్యండి కాస్తత్వరగా. నేనన్నీ తీసుకువస్తాను" అంటూ గబగబ మెట్లెక్కింది. ఉత్తి ఆవేశపరురాలు అని నిశ్చయించాను. కాని ఇంకా నమ్మలేదు.

స్నానం చేశాను. శశి తమ ఇంట్లో వున్న పట్టుపంచను గోపి కిచ్చిపంపింది. పూజా మందిరంలో నేను కొన్నలాటివే లక్ష్మీ గణేశుల బొమ్మలున్నాయి. ఇంకా చిన్న చిన్నవి కృష్ణలీలలు, దుర్గబొమ్మలు చాలా వున్నాయి. కుందులలో దీపాలు వెలుగుతున్నాయి. పురోహితులు పూజాసామగ్రి అంతాసిద్ధం. పూజపూర్తికాగానే భోజనాలకి సిద్ధంచేసింది శశి.

పళ్ళేలలో మైసూర్‌పాక్, ఒబ్బట్లూ, పులిహోర, సేమ్యా పిండివంటలు గుమ్మని వాసన వేస్తున్నాయి. భోజనం పూర్తిచేసి గదిలోకి వచ్చాను. వెనకనే గోపి కిల్లీ అందించాడు. కడుపునిండా భోజనం, ఇంత వరకూ ఎరుగని అభిమానంతో వడ్డేసరికి నిద్ర ముంచుకువచ్చింది. ఐదుగంటలకు మెలకువ వచ్చింది.

బాత్ రూమ్‌కి వెళ్తుంటే గోపి "అక్కా రాంబాబుగారు లేచారే" అని అరిచాడు. తిరిగివచ్చేసరికి శశి ఓవల్టిన్‌తో ప్రత్యక్షం. గ్లాసునందిస్తూ "నిన్నటి శిక్షమాత్రం తిరిగి విధించవద్దు. ప్లీజ్" ప్రాధేయపడింది. గోడ మీదనున్న గాంధీమహాత్ముని ఫోటో నవ్వుతోంది. మాటాడకుండా త్రాగాను. బజారు నుండి రావడం భోజనం చెయ్యడం అన్నీ సక్రమంగా జరిగాయి. కాని ఇంతవరకూ ఒక్కసారికూడా మాట్లాడలేదు శశితో. అత్తయ్య ఎక్కడకు వెళ్ళినదీ తెలియదు.

* * *

మరునాడు విజయదశమి. శశి మడితో వున్నట్లుంది. గోపి ఓవల్టిన్ తెచ్చాడు. ఇక ఉండబట్టలేక అడిగాను.

"గోపీ మీ అమ్మగారేరి?"

"దగ్గు ఎక్కువగావుందని కె. జి. లో చేర్పించిందండి మా అక్క. ఇవాళ ఇంటికి వస్తుందట మా అమ్మ."

"ఇన్నాళ్ళు ఎందుకు చెప్పలేదు" కోపంగా అడిగాను.

"మీరూ అక్కా దెబ్బలాడుకుని కోపంగా వున్నారని".

"చాల్లే" నవ్వాపుకోలేక పోయాను అంత కోపంలోనూ.

"ఇవాళ పూజ మీరిద్దరు చెయ్యండి. నాకు పనుంది. వీలయితే వస్తాను లేకపోతే లేదు" అనిచెప్పి బయలుదేరాను. శశి గుమ్మం దగ్గరకు వచ్చేసరికి నేను వీధిలో వున్నాను.

పదిగంటలకు నేనూ అత్తయ్యా టాక్సీ నుండి దిగాం గోపి గుమ్మందగ్గర్నుంచే అరిచాడు "అక్కయ్యా అమ్మొచ్చిందే."

ఒకపరుగులో గుమందగ్గరకొచ్చిన శశి నన్ను చూచి ముకుళించుకుపోయింది. అత్తయ్యను లోపలకు తీసుకువెళ్ళి పడుకోబెట్టాం. నెమ్మదిగా శశి "పూజ చేసుకోవాలి. ఆయనను లెండని చెప్పమ్మా" అంది వాళ్లమ్మతో.

"లేబాబూ త్వరగా స్నానంచేసి పూజ చేసుకో" అత్తయ్య చెప్పింది.

స్నానం, పూజ సక్రమంగా జరిగాయి. భోజనాలదగ్గర అత్తయ్య వడ్డించమంటుంటే ఒకటీ ఒకటీ మొహంలోకి చూస్తూ శశి వడ్డించేసింది. శశి నేనుకొన్న బట్టలు అత్తయ్యకు చూపించింది.

"మీ రందరూ తొడుక్కోండి ఒక్క సారి చూస్తాను" అత్తయ్య పలికింది.

తాంబూలంవేసుకు మేడ ఎక్కుతూంటే నేనుకొన్న ఆర్గండీచీర కట్టుకొని, పచ్చని పట్టుజాకెట్టుతో, ఆరబోసుకున్న జుట్టుతో శశి నా గదిలోంచి వస్తోంది. సగం మెట్లదగ్గర ఇద్దరం తారసిల్లాం.

"ఇంత మనసు నుర్రూతలూగించే పేయింగెస్టును మా అమ్మ చేరదీసిందని నేను కలలో కూడ అనుకోలేదు" అని మెట్లుదిగింది.

గదిలో అడుగుపెట్టేసరికి పసుపు పెట్టబడిన క్రొత్తబట్టలు రంగులొలికిస్తూ నవ్వాయి.

త్వరగా వాటిని ధరించి క్రిందకు వెళ్ళి అత్తయ్యకు నమస్కరించాను. నాపక్కనే శశికూడా తలవంచింది. అత్తయ్య మమ్మల్నిద్దర్నీ చూస్తూ గోముగా కళ్ళొత్తుకుంది.

★

A PRACTICAL GUIDE TO ANDHRA PRADESH T. A. Rules By
శ్రీ కే. రమణస్వామి, సీనియర్, యస్. ఏ. ఎస్., అకౌంటెంట్ - ట్రెయినింగ్ సూపరింటెండెంటు, అకౌంటెంటు జనరల్ ఆఫీసు, (ఏ.పి.) మద్రాసు-2. కాపీలకు:
15, శింగార మొదలివీధి, మద్రాసు-17.
ధర రు. 3. : పోస్టేజి అదనం.